

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 12.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Jókai-utca 4. sz.)

Erdőküldések.

(J.) A napokban tartotta értekezletét az erdélyi ref. egyházkerület Kolozsváron. Szinte jólesik az embernek olvasni a jelentvők jó magyarhangzású neveit. Régi, ősi nevek vannak közöttük, oly nevek, melyeknek viselői egykor számottevő emberek voltak. Most is összegyűjtötték, mint egykor, de csak neveiket hozták el. Az emberek otthon maradtak. Határozni keveset határoztak, de annál nagyobbakat ittanak a hazáért és az elnyomott erdélyi ekleziák felvirágozásáért. Persze, ha az ekleziák poharak között virágzanának. De így borközi lételem legalább is illuzórius az egyház ügyeiről szót ejteni. Meg is esett az a dolog, hogy Bartók püspök (mit szólna e címhez Luther!) fölköszöntetvén, egy valaki közbekiáltta: „Éljen Bartók erdélyi püspök!” Természetes, hogy tapsviharral honoráltatott az ötlet. Nekünk azonban úgy látszik, hogy a gyülekezetnek csak szépnevű tagjai vannak, egyéb semmi. Az emberek hiányzanak. Nagy gyermekek kis gyerekeskedése az egész gyülekezet, semmi egyéb. Mert micsoda gyülekezet az, mely úgy tud örülni azon, hogy Bartókot erdélyi püspöknek mondta va-

laki? Ha még igaz volna a dolog — még akkor is nagy naivság kell hozzá, hogy tapsra ragadjon egy illusztris gyülekezetet, de az egész nem más mint ötlet, vagy egy jó helyen alkalmazott viccz, melynek hálás publikuma volt a ref. gyülekezet.

Már hónapok óta vöröspostó a protestánsok előtt Mailáth Gusztáv „erdélyi püspök“ czimezése. Évszázadokon keresztül nem ötlött fel senkinek, senki sem vonta kétségbe e czim használatának jogosultságát, csupán a protestánsok jelenben elnyomott és sanyargatott helyzetének följavítására szükséges, hogy ezután Mailáth Gusztáv ne „erdélyi püspök“-nek, de „erdélyi kath. püspök“-nek czimeztessék. Ezzel azután meg lesz mentve a haza. Szinte hihetetlen, hogy „elnyomott“ protestáns atyáinkfiai mily kevéssel megelégszenek. Ambár úgy tünik fel előttünk, hogy aki csak czim után vágyakozik, annak már meg van minden egyebe.

Megfejthetetlen a protestánsok vak-sága, vagy tán a vakmerőség nagyobb bennük, midőn oly czim elérése után kapaszkodnak, mely semmikép sem dukál nekik és mindenek fölött rosszul állna nekik. Az az eljárás pedig imper-

tinens, mellyel az „erdélyi püspök“ czimhez akarnak jutni. Ősi módi már a protestánsoknál, hogy mindent a haza nevében, és a magyarság boldogítására tesznek. Mi természetesebb tehát annál, hogy a jelenben annyira megőhajtott „erdélyi püspök“ czimezést is összekötik a magyar nemzetiség föntartásának eszméjével, mert a magyar csak akkor lesz boldog, ha Bartók ref. püspök ur is erdélyi püspök lesz. Ezt nyíltan is kifejezte valami történelmi tudatlanságban szenvedő polgármester, ki Mailáth gr. püspököt azzal az érthetetlen óhajással fogadta, hogy a magyarságot ajánlotta figyelmébe és ama szép aranykort ecsetelte, midőn Erdély a vallási türelem hazája volt. Szinte botránys egy polgármesterben a iudiciumnak ekkora hiánya! Hát ki keveri fel az erdélyiek békéjét? Talán Mailáth püspök, kit rajongó szeretettel fogad még a protestáns is utazásai alatt, vagy a protestánsok korifeusai, kik a jogtalanul megőhajtott és erőszakos eszközökkel elragadni akaró „erdélyi püspök“ czim miatt az egyenetlenség üszkét vetik a nép közé? És az a polgármester talán arra a szép időre gondolt vissza, midőn a szebeni kanonokokat rövidesen megnyuhták, hogy

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Képkiallításunk.

Én édes Istenem, mily gyönyörűek a Te alkotásaid! Ujjong fel a természet gyermeke; mily csodálatosak a Te műveid! suttogja magában a boncoló tudós; mily végtelen bölcsesség van Benned: a Te és alkotásaid alanyi és anyagi létének nyilvánulásában! gondolja a bölcselő.

Nagy vagy Istenem már e földi paradicsom létezésében is.

Evezredek munkája: millió szem, műszer és elme nem volt képes még érzékelhető alkotásaidnak a titkait sem feltárni.

Evezredek fognak még elmúlni és mi csak okosabbak leszünk, de nem bölcssek, mert bölcsesség — Te vagy. Elménk elhomályosul, szemünk elvakul s e kettőnek összekapcsoló és kiegészítő része: hitvány, földi művünk: a műszer, a gép összetörik. — Szerkesztünk újat s ez is tökéletlen lesz —, mert hiszen annak a titkait is kutatjuk, a miből készítjük. — Megpróbáljuk elménkkel s ez sem fog sikerülni, mert nem kezdhetjük az okosságnak, a tudásnak, a tudományak már elért fokán: mindezekelőtt addig, a már elért határig kell érniük szívével, elménkkel, csak ezután mondhatjuk: tovább — a meddig lehet.

És nem fog szülni e föld oly szívet, mely minden érzelmét magában zár; nem lesz agy, melynek gondolatja a Vég-ök titkáig elhat s a szem — a szívünk, elménk istápolója, melynek sugara tudatlanságunk végtelen homályába csak egy arasznyira hatol, soha sem fog alkot-

hatni oly műszert — oly fáklyát, mely a tudás végtelen útját bevilágítaná. Ha elérnök czélunkat, egyenlők volnánk Istennel bölcsességben és hatalomban s akkor — akkor kezdődnek még csak igazán a munka: kik, mik vagyunk hát mi — mi tökéletes teremtetek, kik Isten bölcsességét kifürkésztük —?

És így okoskodva, még csak az anyagival foglalkoztunk.

Hol a szellemi világ és annak titkai, melyekhez csak egy rövidke fonalunk: szívünk — elménk vezet? Kutatásunk e czélja legnehezebb, mert nem érzékelhető; eszközeink megkevesebbedtek: szemünkkel és a magunkalkotta — tehát anyagi — fegyvereinkkel nem láthatjuk, nem foglalhatjuk el a szellem, a gondolat világát.

Kutatásunk, ugy a földiekben, mint a szellemiekben — idő folyamán — tökéletesebb lehet, de tökéletes soha, mert akkor mihez fognánk?

És ez így jól van: ha a Mindenható műveinek a titkaiból, még a földieket sem vagyunk képesek kifürkészni, annál szerényebbek leszünk és legyünk, midőn Isten földi paradicsomának alkotásait, gyarló teremtetek munkáiban: kéz és gondolat produktióiban szemléljük, összehasonlítva bíráljuk s belőlük saját tökéletességünkre: Isten végtelen jóságára és bölcsességére következtetünk.

Legyünk szerények: véges eszű s véges képességű lénynek alkotásai csak tökéletlenek lehetnek, tehát — a, mi itélkezésünk is az. Tapasztalataink mennyisége, tudásunk mértéke adja meg itélkezésünk helyességének fokát. A geológus jobban itéli meg az anyagot, mint a mathe-

matikus; a szabad természetben járó-kelő ember jobban ismeri annak formáját, színét, halmozállapotát, mint pl. a szoba-tudós. kinek más téren gazdagabbak a tapasztalatai.

Ne itéljünk meggondolatlanul, s tudva azt, hogy ebben vagy abban szerény a mi ismeretkörünk, ne mondjunk itéletet, csak — véleményyt.

Ne zavarjuk a Paradicsom esendjét, rendjét.

Ne itélkezzünk felületesen, ne gunyolódjunk abban a kis festett Paradicsomban se — ott a városházabeli képkiallítás, — hol véges, emberi elme, hitvány anyagból, gyarló emberi kézzel Isten anyagi és szellemi remekait óhajlja épp oly híven visszaadni, gyönyörűségünkre és okulásunkra: a Teremtő nagyobb dicsőségére, melynek parányai bennünk is élnek.

Többé-kevésbé hiányos tudással, korlátolt érzellemmel, ki-ki csak az ismeretének megfelelő, gyarló emberi alkotást fogja — talán még gyarlóbban — bírálhatni.

A falusi erdő, mezőt, tanyát; a városi, a társadalmi élet jeleneteit; a szobájában fonyadó bölcselő valamely eszmét s annak érzékelhető kifejezését s talán valamennyi mű — de csakis — eszméi alkotó részét fogja többé-kevésbé helyesen felfogni, megbírálni. — rs ha egyazon dologban, egyenlő ismeretkörrel, tapasztalással mégis támadna némi nézet-eltérés az alak, a szín, az anyag vagy a szellemi tartalom tekintetében, gondoljuk meg, hogy a hány szem, annyiféle impressio; a hány agy, annyiféle felfogás s innen a hatás a szívre, a kedélyre: tetszik vagy nem tetszik.

Az egyiknek kellene, de más formában; a

birtokaikat megkaparíthatassák. És ily ok-talan beszéden kérdőzik a protestánsok irodalmi paripája már hetek óta. Útik a nagy dobót, s közben panaszkodnak, hogy Erdélyben feldulatik a felekezeti béke.

Hiába minden dobverés! Majláth Gusztáv „erdélyi püspök“ marad s aki megtámadja e czímet a királyt támadja meg, ki „erdélyi püspöknek“ és nem román. kath. püspöknek nevezte ki. De megtámadja egyszermind a közbékét is, midőn pusztán hűségéből a különböző valásuak között a háboruság magvát hintgeti el.

A néppárt akciója.

Pártunk és a zászlajára írott elvek oly hamarosan terjednek szerte a hazában, mely megdöbbeneti a liberális honatyaikat s az egymással folyton versengő ellenzéki képviselőket, kik megelégedkezve arról, hogy nem személyes gyűlölködésük kielégítésére, de a haza ügyeinek elintézésére küldettek s csupán arra törekednek, hogy mandátumukat ismét elnyerhessék. Két néppárti gyűlésre jönnek össze holnap, jun. 10-én elveink követői. Kecskeméten és az aranyosmaróti választókerület polgárai Verebélyen. Ez utóbbi helyen Zichy Nándor gróf tartja a megnyitót beszédet, míg kivüle Markovich János, Buzáth Ferenc és Kálmán Károly orsz.-gyűlési képviselők beszélnek. Kecskemét lelkes néppárti polgárainak meghívására Rakovszky István es. és kir. kamarás, Kaas Ivor báró és Molnár János utaznak le, hogy diadalra segítsék a néppárt zászlaját.

Székesfejérvár közönségéhez!

A magyar festőművészek a szegedi sikeren felbuzdulva, másodiknak nyomban Székesfejérvár városát szemelték ki a végből, hogy itt java műveikből kiállítás rendezzenek. A képek megérkeztek, a főispán szép szavai elhangzottak,

másiknak más színben, a harmadiknak más fel-fogásban: más lélekkel.

Ez az általános tetszés nem tetszés.

A másikat — mondjuk a részlegeseket — nem annyira tapasztalati, mind inkább tiszta én-ünk keretébe tartozó eszmék, gondolatok és tárgyak teremtik meg.

Papi ember a maga kedves szentjeit; a katon a fegyvertársait; a fiatal vagy szerelmes bált, az élénkséget, az erőt s mindenben az önalkotta szépek lehetőleg hit mását keresi hajszolja. — Minél intimebb, minél közelebb áll anyagi vagy szellemi köréhez az a valami, annál nagyobb tetszésben részesül — miért: mert jobban ismeri, mint akármely más.

Meggondolatlan első pillantásra ráfogni, hogy ez vagy az a forma, mozdulat nem szép, nem jó; megütközni azon, hogy ez a szín nem ilyen, az a kifejezés nem olyan, s mindezt csak abból az egyszerű okból, hogy én ilyet még nem láttam, vagy ha láttam is, csak felületesen figyeltem meg.

A vivő, tornász jobban bírálja meg a mozdulatot. A nő jobban itéli meg a színek szépségét, harmoniját, mint a legtöbb férfi: ruházatuk díszesebb, színben, formában változatosabb; élénkebb megfigyelői önmagunknak s másnak. A ruha, butorbarab stb. közelünkben levő tárgyakról el tudjuk mondani, hogy ez szürkés-zöld, sárgás-vörös, zöldes barna stb. míg egy tájnak színbeli megítélésénél sokszor elég nekünk: a kék vagy borús ég, zöld vagy sárguló fák, barna vagy fekete föld szavakba foglalt tapasztalatunk, ismeretünk.

No hiszen, ha a piktor is ily szemmel nézné a világot, furcsa műveket alkotna.

a kiállítás a nagy közönség számára megnyitott, és — ugyszólván, senki sem látogatja. Ha ez a kétségbeejtő részvétlenség fel nem enged, megtörténik az a példátlan eset, hogy a városi törvényhatóságnak a közös zsebből, a város kasszájából kell kifizetnie a szállítás költségeit. Mert el nem viselhetjük azt az arcpirító szégyent, hogy a magyar festőművészek a saját — fájdalom! — gyöngén táplált zsebjükből legyenek kénytelenek fedezni a székesfehérvári képkiallítás deficitjét. És örök szégyene marad városunknak ez a kudarc, melylyel részvétlen közönségünk így megcsufolta a magyar képzőművészetet, a nemzeti szellem arisztokráciájának e kiváló csoportját, mely nemes bizalommal kereste fel Székesfejérvár városát, és e város a megtiszteltetésre azzal válaszolt, hogy egyszerűen hátat fordított a magyar művészetnek.

Nem, ennek nem szabad megtörténnie. Mulasztásunkat még helyrehozhatjuk, szégyenünket még letörölhetjük, csak forduljunk arcczal a művészet felé. A meg sem említhető anyagi áldozat fejében tiszta gyönyörűséget és tanulságot nyerünk, minden időkre értékes emlékezetül.

Nincs közöttünk senki, a kit valamely szép eszme valaha meg ne ragadott volna, a ki lelkében vonzódást ne érezne a Biblia vagy a histófia nagy alakjai és a szabad természet szépségei iránt. Valakit pedig e dolgok megilletnek, siessen az alkalmat megragadni, hogy lelkét a művészek által érzékelhetővé tett szép gondolatok szemléletével felüdítse.

Keresztény vagy? Nézd, tekintsd meg az Istenember tragédiájának végjelését! A sziklasírban kiterítve fekvő Krisztust, lehunyt szemével, vérző tagjai-

Egy ékes „Naplemente“ kék és sárga színeivel festve csak akkor teszi meg a megközelítő valóság hatását, ha a természetben lévő színek fokozatoknak minél többjét tesz ki a vásznonra, papírra.

Igy vagyunk nemcsak a szín, hanem a formagazdagsággal. — A mit a művész annyi fáradsággal és kitarással megfigyel és visszaad, azt a laikus sok esetben, oly könnyelműen, felületesen meg- vagy lekritizálja, mintha csak ő ismerné és tudná: mi jó, mi rossz.

Tessék a valóságot minél jobban megfigyelni s kiderül, hogy jobban és többet fogunk látni az ismeretünkhöz tartozó eszmék és tárgyak ábrázolásaiban.

Gyakori eset (különösen hangulatok ábrázolásánál), hogy az egész kép egy bizonyos (általános) színben van, pl. kék színben — tessék jól figyelni: az nem egy primaire (tiszta) vagy egyazon fokozatu tört szín, hanem ezeknek, az illető tárgy vagy fényhatás színeivel vegyült (tört) szín, mely alaposabb szemlélés után, esetleg megszámlálhatatlan színfokozatot (színskálát) mutat.

Ennyi a formáról és színről.

Az ábrázolásban levő anyag és formájának megfigyelésénél azt fogjuk tapasztalni, hogy — különösen az anyag — érzékelhetővé tétele különböző anyaggal, különböző kezeléssel (eljárással, technikával) történik. Mindamellett mondhatni, hogy minden művészek az a főtörékvése, hogy a kő (mint ábrázolás) a szilárd, a víz a folyékony halmaz állapot hatását tegye s. u. t. Ennek elérésére a művész több-kevesebb anyagot használ — néha talán a keleténél is többet s az esetben nem a kellő forma, szín stb., hanem

val, mennyei fényvel, tövis-barázdált homlokán. Megrendít ez a kép a szíved mélyéig, de nem az irtózat érzésével, hanem a fölmagasztáló hit diadalmas erejével. Látásán hitvalló lesz a gyöngye és megtérül az istentagadó. Dicsőség a mestertnek, a ki megfestette.

Zsidó vagy? Jer, nézd meg Juditot, Bethúlia leányát! Mint áll Holoferneszt teteme előtt, kezében tartva Izrael ellenségének fejét. Szép, szüzi arcán rettenet, utálat, boszu és gyötrellem. A hajnali napsugár áttör a sátoroszönyegen és beragyogja a véres jelenetet. . . . Judit kardját a Jehova keze vezette. . . E kép előtt állva, meglevenedik előttd az egész ó-testamentum.

Szereted a költészetet? Állj meg a „Dante és Beatrice“ előtt. Ime, a Divina Commedia halhatatlan költőjének szépséges álma. Karosszékeben szunnyad az ősz költő, s az alkonyi szürkületben megjelenik előtte Beatrice, a régi kedves, a fehér, a tiszta ideál, a ki már az ég lakója lett. A ki szerelmesének hatalmas szellemét végigvezette a túlvilágon. Megjelent fiatal szépségében, enyhe sugárba öltözve; mögötte szárnyas kis angyal, lobogó szívet tartva kezében, jelét a halálon győztes örökké való szerelemnek. . . Ha érző szívvel nézed, nem tudsz betelni ezzel a képpel.

Szereted ezt a földet, mely felnevelt, szereted minden lakójával, testvéreiddel egyetemben? Itt van majdnem valamennyi gyönyörű tája, a kalászzsal ékes rónaságtól a fellegekbe vágó bérczes Kárpátokig! Magyar a fája, a bokra, a virágja, magyar a levegője. Mintha beszélne minden kép, annyi rajt az élet. Vesződéses munka, bohó jelenetek, gyermekek játéka színekbe szedve, valósággra váltva az aranyos keretben pompázó

csakis a festő-anyagnak, mint ilyennek az impresszióját érezzük s azt mondjuk, hogy ez másolás. Minden más esetben a kellő anyagmennyiség — bármennyi legyen is az — megfelelő távolságból nem téveszti el az igazság, a valóság hatását. Kis képeken — egyenlő mértékű foltoknál is — kevesebb anyagot használ a művész, mint nagyméretű ábrázolásban: az egyiket kisebb, a másikat nagyobb távolságból nézzük.

Már ebből is kiviláglik, hogy pl. a színnyomat sem anyag, sem színűségben, sem plasztikában nem érheti el a kézi festésű műalkotás hatását.

Az olajnyomat színskálája több-kevesebb szegény (10—20 szín); az anyag egyenletes olajos volta (fénye) és mennyisége nem fejezheti ki eléggé realistikusan az ábrázolt tárgyak halmazállapotát. Miután pedig sok esetben az olajnyomat a természetben (kivált tájképeknél) szerzett impressziók szerény határait adja meg a valóság mását, — meglegésünk vele; sőt annyira megszokjuk, hogy gyakran a művészi alkotásokban is ezt az egyszerű, silány kifejezési módot, eljárást keressük: a lágy, az elkent-elfent czukros technikát.

Az élő alakok ábrázolásaiban már kényesebbek vagyunk; gyakrabban és többet láttunk, tapintottunk; a forma, a szín, az anyag és a lelki élet nyilvánulására vonatkozó ismereteink részletesebbek, gazdagabbak, kritikánk helyesebb és szigorubb.

A vonal távlat (mely szerint a távolság növekedésével a tárgy megkisebbedni látszik) és szín távlat (mely szerint a köztünk és a látszó tárgy közötti légmennyiség, légréteg a külön-

— **Tudomásul.** A kultuszminiszterium melegen ajánlja a „Magyar Pestalozzi“ és a „Néptanoda“ című nevelés- és oktatásügyi szaklapok beszerzését az áll. és községi iskolai tanítói könyvtárak számára; miért is a megyei kir. tanfelügyelőség felhívja mindazon községeket, melyeknek költségvetésébe behatolna illeszteni a lapokra való előfizetést, hogy nevezett lapokat szerezzék be.

— **Tartalékos tisztek és tartalékos hadapródok fegyvergyakorlati ideje.** Minthogy vannak tartalékos tisztek és tartalékos hadapródok, kik fegyvergyakorlatra kötelezve; a kik akkor szeretnék a fegyvergyakorlatot elvégezni, midőn tanulmányaiknak folytatásában, esetleg hivatalos teendőik végzésében nem gátoltatnának, t. i. rendes szünetében: az ilyenek a fegyvergyakorlat elhalasztását kérő folyamodványukat mindenkor a behívási év január hó végeig, az előírt szolgálati ut betartásával, azon állománytesthez (Standeskörper) nyújtják be, mely rájuk nézve illetékes e tekintetben határozni. Ily eljárás mellett kívánságaik még a behívójegyek kibocsátása előtt figyelembe vételnek.

— **A rozsz időjárás** sok épület homlokzatában kárt tett, felhívjuk azért az érdeklődők figyelmét az általános jó hírnevű Kronsteiner Károly, Bécs III., Hauptstrasse 120. sz. alatti „Első cs. és kir. kiz. szab. Homlokzat-festékgyárra.“ Mely czégnak szabadalmazott vízmentes homlokzat festékei a ház- és ingatlan tulajdonosait azon helyzetbe juttatják, hogy épületeiket olcsón, tartósan és csinosan az olajfestékhez hasonló festékekkel elláthatassák.

Irodalom.

— **Déryné naplója.** Két füzet jelent meg Déryné híres naplójából, Singer és Wolfnerék kiadásában. A híres magyar művész lebilincselő közvetlenséggel, hímzés-hámzás nélkül írja le benne regényes életét és egyuttal érdekesítő képet ad az akkori Magyarország társaséletéről. **Dériné naplója** tehát nemcsak valóságos áttelt regény, hanem beesés ereklje és kortörténet is. A napló füzetekben jelenik meg, egy-egy füzet ára 50 fillér. Megrendelhető minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál: Singer és Wolfner, Budapest.

— **Magyarország és a zsidóság.** Petrásserich Géza, a jeles katolikus hírlapíró ily című nagyszabású munkájának immár megjelent a második kiadása. Irodalmunkban valóban ritka jelenség, ha egy tudományos színvonalon álló műből rövid idő alatt új kiadást kell rendezni. Ez bizonyítja, hogy Petrásserich műve alaposan van megírva. És tény, hogy a ki a zsidókérdéssel komolyan és behatóan akar megismerkedni, bele akar hatolni a zsidónép jellemébe, ismerni akarja történetét, vallását és pszichikumát, egy szóval egész lényegét, a ki a maga elrettentő valójában akarja megismerni a zsidóság befolyását Magyarországon közgazdasági, kulturális és társadalmi életére, az olvassa el a könyvet. A második kiadás ára is csak 3 korona. Kapható a Szent Gellért katolikus műintézet könyvkiadó hivatalában, Budapesten, (VIII., Práter-utca 44.) nemkülönben minden hazai könyvkereskedésben.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. A helyreigazítást itt tesszük meg. A nevezett vezércikkben, midőn Garibaldi történetét hivatkoztam, ez nem a *tekinthető* való hivatkozással történt. Bizonyítja ezt ama körülmény, hogy Garibaldi „vagyonrabló“ melléknevével szedtettem ki a cikkben, ki tényleg megátadta és hallatlan erőszakkal elrabolta a Nagy Károly és Pipin által alapított egyházi államot. A korrekturát azonban valami szedőgyerek végezte, ki Garibaldi összevart a Türr tábornokkal, s azt hitte, hogy tévesen került a jelző Garibaldi neve elé s ezért azt hitte, hogy bölcsen cselekszik, ha elhagyja. Megis tette.

K. Helyben. Ezt az ügyet nem hozhatjuk a nyilvánosság elé.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Vasuti menetrend.

— 1900. május 1. —

Budapest		Székesfehérvár		N.Kanizsa	
ind.	érk.	ind.	érk.	ind.	érk.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.		
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.		
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.		
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 est*)		
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel		
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.43 este.	3.52 éjjel		

*) Csak július 1-től közl. Boglárig.

Nagy-Kanizsa		Székesfehérvár		Budapest	
ind.	érk.	ind.	érk.	ind.	érk.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg.		
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.		
Szem. v. 5.05 reg.	6.59 r.**)	7.05 reg.	8.58 reg.		
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.		
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este.	8.33 este		
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este	9.20 este		

**) Junius 1-től Boglártól közl.

Junius 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár	Székesfehérvár	Budapest
ind.	érk.	ind.
Sz. v. 7.35 este	9.45 este	9.51 este
		11.25 este

Komárom	Székesfehérvár
ind.	érk.
Sz. v. 4.07 reg.	6.54 reg.
Sz. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.
V. v. 6.20 este.	11.09 éjjel.

Székesfehérvár	Komárom
ind.	érk.
Sz. v. 6.15 regg.	8.40 regg.
V. v. 9.50 d. e.	2.50 d. u.
Sz. v. 9.32 este	12.32 éjjel.

Székesfehérvár	Veszprém	Veszprém Sz.-Fejérvár
ind.	érk.	ind.
Sz. v. 9.21 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.
V. v. 9.57 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.
		6.03 este.
		T. v. 7.19 este

*) Junius 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint csütörtökön közl. Ind. Péthről 8 óra 27 p. este.

Szétesfehérvár	Adony-Szabolcs	Paks
ind.	érk.	érk.
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este.

Paks	Adony-Szabolcs Sz.-Fejérvár
ind.	érk.
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.
V. v. 1.49 d. u.	6.06 este

Székesfehérvár	Bicske
ind.	érk.
V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 1.59 d. u.	4.53 d. u.

Bicske	Sz.-Fejérvár
ind.	érk.
V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este.

Székesfehérvár	Sárbogárd
ind.	érk.
V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbogárd	Sz.-Fejérvár
ind.	érk.
V. v. 6.10 reg.	8.12 reg.
V. v. 12.15 délb.	1.34 d. u.

Nyílt-tör. *)

Nyilatkozat.

Midőn **Németh Lajos** festőművész ur valószínűleg félreértésből keletkezett téves információ útján azt állítja, hogy én a képtárlatol kicsinylőleg nyilatkoztam volna, kénytelen vagyok nyilvánosan kinyilatkoztatni, hogy ez nem áll. Annál is inkább teszem ezt, mert nem akarok senki előtt sem nevelésügyben tenni fel, hogy oly képtárlatot, melyben most mi gyönyörködhetünk, a legkevésbé is silány dolgoknak mondtam volna. Nem tehettem ezt már azért sem, mert némileg foglalkozva a művészeti dolgokkal, tudom, hogy erre a képtárlatra vonatkozólag ilyen kijelentés mily nevelésügyben és éppen meggyőződéssel teljesen ellenkezik.

Remélem, hogy ezek után **Németh Lajos** festőművész ur a félreértésből keletkezett kicsinylő szavakat nekem be nem tudja. Székesfehérvár, 1900. június 9-én.

Gaszner József,
hírlapíró.

*) Ezen rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Szerény igényű Ügynök

a ki Fehér- és a szomszédos megyéket utazgatja, mellékkeresetre tehetne szert. Czim a kiadó-hivatalban.

Házeladás.

A Vásártér 36. szám alatt levő ház (Krizsány-féle vendéglő) szabad kézből minden órán eladó. Bővebb értesítés Királykútcza 4-ik szám alatt nyerhető Berghammer Józsefnél. 100 hektol. bor ugyanott eladó.

Székesfehérvár szab. kir. város hatóságától. 10459/1900.

Pályázati hirdetmény.

Méltóságos báró **Fiáth Pál** főispán ur megbízásából **Székesfehérvár** szab. kir. város számvevő-ségénél **Rainiss József** nyugdíjaztatása folytán megüresedett és 2400 korona évi fizetés s 600 korona lakbérrel javadalmazott I. számvevői, esetleg fokozatos előléptetés folytán megüresedendő II. számvevői, I. alszámvevői, II. alszámvevői és számfeljtői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 17. §-ában előírt képesítésüket igazoló kérvényeiket a városi iktatóhivatalba folyó évi **junius hó 18-ának délutáni öt órájáig** annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Székesfehérvár, 1900. június 8-án.

Havranek József,
polgármester.

Mag. és kir. osztrák-magyar kizárólagos szab.
Homlokzat-festék-gyár
 Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szaját házában).
 Arany-érmekkel kitüntetve.

Féhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéző-
 ségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vál-
 talatok, építőmenterek, egyeztetési gyári és ingatlan tulaj-
 donosok szállítói. E homlokzat-festékek, melyek másban rögzíthetők,
 száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilonként 16 krtól
 fölfelé szállítanak és a mi a festék minőségét illeti, azonos az
 olajfestékekkel.

Mintakártya, egyeztetés utáni kérésre ingyen és bérmentve küldetik.

A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minister úr ^{94.366}/_{1899.} szám a. kelt magas
 rendelete folytán értesitem Fejérmegye tekintetes tanügyi hatóságait,

miszerint a

HYGIEIA pormentesítő vállalat,

illetve a

valódi amerikai DUSTLESS kizárólagos eladási jogát Fejérmegye területére átvettem

Kováts Pál, Székesfejérvár, Nádor-utca.

Tisztelt vevő Közönség!

Daczára a kézmű áru rohamos ár-
 emelkedésének, én még mindig azon kelle-
 mes helyzetben vagyok, hogy a nálam nagy
 választékban lévő árukat, ugy mint a

legdivatosabb ruha-szöveteket,
 francia delaine, batiszt és voálokat,
 valamint

vászon, kanvász, chifonokat

és minden e szakmába vágó árukat, nem
 számítva azon kedvezményt, a melyben t.
 vevőimet részesítem, a régi árak szerint
 felajánlhatom.

Továbbá vagyok bátor a t. vevő-
 közönség b. figyelmét a nálam igen
 kedvelt

„LILION“

vászonra felhívni, mely kizárólagosan
 Székefejérvár és vidéke részére csakis
 nálam kapható.

Kiváló tisztelettel

Wébermann Jakab.

Herczeg Ignác Székesfehérvár

nórinbergi, rövidárú, divat és vászon üzlete
 Nádor-utca.

Alapított 1860-ban.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisz-
 telettel értesíteni, hogy boldogult férjem, illetve édes-
 atyánk 40 év óta fennálló üzletét átvettük és azt

Herczeg Ignác

törv. bejegyzett cég alatt tovább fogjuk vezetni.

Midőn e nagy és nehéz munkára vállalkozunk,
 elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk a n. érdemű
 közönségnek a legbensőbb köszönetünket azért a
 bizalomért és jóindulatért kifejezni, melylyel a meg-
 boldogulttal szemben viseltetni méltóztattak és kérjük,
 hogy ezt velünk szemben továbbra is fenntartani
 kegyeskedjenek.

Tekintettel a rendkívüli körülményekre bátor-
 kodunk ezuttal a n. é. közönségnek szíves figyelmét
 felhívni arra, hogy a raktáron levő egyes cikkeket
 és maradékokat **leszállított árak** mellett árusítjuk el.

Magunkat ajánlva, maradtunk

kiváló tisztelettel

**Özv. Herczeg Ignácné,
 Herczeg Hugó,
 Herczeg Elemér.**